

UKA 2023/7

26/9-2023

Jens-Frederik Nielsen

2024-imut aningaasanut inatsisissatut siunnersuut.

(Aningaasaqarnermut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisoq)
(Siullermeerneqarnera)

Demokraatit pingarnertut iluarismaarpaat, Aningaasanut inatsisissatut siunnersuummi sinneqartuulaarnissaq takuneqarsinnaammat. Pingaaruteqarpoq, ingerlaavartumik ukiumoortumik aningaasatigut inatsisiliatta sinneqartoorteqartarnissaat, taannatuaammat, aningaasaqarnikkut imminut napatinissatsinnut ingerlavissarpuit.

Ajoraluartumilli aningaasaqarnermut inatsisip aamma takutippaa, aningaasaqarnerput suli avataanit tapiissutinik annertuumik naatsorsuuteqarnermik pisariaqartitsisoq. Uanilu pingartumik eqqarsaatigaara naalagaaffimmit tapiissutit. Uanilu ajoraluartumik ilimanaateqarpasinngilaq, Naalakkersuisut appartitsinissamik takorluugaqartut. Nalunngilara, Naalakkersuisut partiillu Naalakkersuisunut tunuliaqutasut allatut oqassammata – paasiinnarparali, tigussaasunik suliniuteqartoqaranilu tigussaasunik iliuuseqartoqanngitsoq, naalagaaffiup tapiissutaannit isumalluuteqarnerup annikillisarneqarnissaanik takutitsisunik.

Pilersaarummik ersarissumik maqaasisaqarpunga, qanoq qanorlu sukkatigisumik, pisortat allaffisornerannut aningaasartuutit qaffakkaluttuinnartut appartissinnaanerigut. Pilersaarut ersarissoq amigaatigaara, qanoq ililluta innuttaasut pisortanut akiitsui appartissinnaanerigut akiitsoqaleraluttuinnarnissaallu qanoq pinaveersaartissinnaanerippuit. Pilersaarummik maqaasisaqarpunga, qanoq ililluta namminersortut ingerlataani sulisitsineq annertusarsinnaanerippuit. Pilersaarummik maqaasisaqarpunga, qanoq ililluta ersarissumik inuiaqatigiit isertitaat qaffatsissinnaanerigut soorlu assersuutigalugu takornariaqarneq imaluunniit aatsitassat iliuuseqarfignerisigut. Allaannginnami oqaatsit kusanartorsuit timitaqanngitsut atorneqartut.

Taakku saniatigut inuiaqatigiinni sammisat arlaqartut, sivisualaamik iliuuseqarfisisimangnisatsinnik. Aaqqiiniarsarisoqalaartoqarluarpoq, ajoraluartumilli imaappasilluni, mattusiiginnarnerit atorniarneqarlutik sivisuumik atuuttussanik allannguutaasussanillu aalajangiinissamut annilaangasoqarmat. Oqartoqarpoq, aaqqissusseqqissoqassasoq, piffissanngormalli, anguniagaqartoqaranilu piumassuseqartoqarani, naggataatigullu mattusiiginnarnerit malittuinnaat ingerlallugit.

Taakkununnga assersuusiulaarlanga:

Siullermik sivisuumik tusaasimavarput, Naalakkersuisut uani katersunnermi sivisuumik utaqqisaasoq aalisarnermut inatsisissatut siunnersuut nutaaq saqqummiunniaraat. Neriorsuut taanna qangali qatangiinnartinneqareerpoq. Siusinnerpaamik upernaamut siunnersuut saqqummiunneqassaaq, aatsaallu takugukku uanga upperilissavara.

Aappasaattut Peqqissutsimut ataatsimiititaliarsuaq uani upernaami isumaliutissiissut sukumiisoq saqqummiuppa. Taassumalut kingunerisussaagluarpaa, Naalakkersuisut tungaanniit maannangaaq siunnersuutinik suliniutissanillu piareersimatitsilereerneq, Peqqinnissaqarfik pisariaqartilluinnakkaminik taperneqarniassamat. Taamaattoqanngilarli. Akerlerluinnaanimmi pisoqarpoq. Naalakkersuisut piffissaq atorpaat uagutsinnut Inatsisartuniittunut seminareritsinermut, tassani Naalakkersuisut piareersarsimanngiivillutik takkullutik. Siunnersuutissaqaratik. Isumassarsiassanik peqaratik. Ilisimangivillugu, qanoq iliorniarnerlutik. Tamanna pitsaanngilluinnarpoq.

Pingajuattut Naalakkersuisut ineqarnermut tunngasunut isumaqatigiisummik sanarusussimapput. Uanilu Naalakkersuisoq nersualaarusuppara piareersaruarsimasarmat, isumaqatiginninniarnernut qaaqqusigaangami. Kisiannili uani aamma imaappasippoq, isummernissaq ersigineqarpasilluni, siunniussaqarnissamat ersilluni isumassarsiassaqaranilu, susoqarnissaanik. Oqaatigillaanarlugu, Naalakkersuisuniit allamik tusagaqarsimanngilagut isumaqarmata, akiligassaq Danmarkip akilissagaa illut aserfallatsaaliornerisa kinguaattoorujussuarnerat, taamatuttaarlu ikioqatigiilluni illuliorsinnaanermut 95/5 aaqqiisummik taaneqartartumik siunnersuummik qaqsiniartoqartoq. Aaqqissusseqqinnerunngilaq. Aaqqissusseqqinnerut tamanna taaneqarsinnaanngilluinnarpoq. Siunnersuutiminguna naliginnaasumik qaqtsineq. Tamanna naammanngilluinnarpoq. Siunissamut takorluuinngippallaarneruvoq.

Sisamassaattut tusarparput, ilinniartitaaneq pillugu aaqqissusseqqiineq ilinniartitaanermut iliuusissatut nutaatut ittoq saqqummiunneqalersoq. Uagut Demokratiniit tassunga atasumik AGGERSARNEQANNGILAGUT aammalu ISUMAQATIGINNINNIARFIGINEQARATA. Naluara sooq, kisianni soorlu, Naalakkersuisut tassunga ingerlatamut pilersaaruteqanngitsut. Tassami illuatungiliuttunut saqqumiusserusunngimmata. Unali iluatsillugu apeqqtigilaarlara, tassani suliniummi sumut killittoqarsimanersoq?

Tallimassaattut ima isikkoqarpoq, akileraartarnermut aaqqissusseqqiinermut isumaqatiginninniarnerit naggaseriartuaarneqalersut. Ajoraluartumilli imaappasilluni, aaqqissusseqqiinerunani, nalinginnaasumik allanguinerinnaasoq. Uggornalaarpoq. Ilimanaateqanngilluinnarporlu, aaqqissusseqqiinermik taasap nunatsinni inuuneq najugaqarnerlu akikinnerulersissagaat.

Nangillugu; tusarneqaaq, oqartussaaffit pingaaruteqartut taakku tamaasa aaqqissuuteqqinniarneqarnerat, piffissanngormalli, Naalakkersuisut takorluugaqaratillu sapiissuseqanngillat. Aaqqissusseqqiinernillu taakkartukkat taakku aaqqissusseqqiinerunerussanatik, suliaqartoqassappammi.

Ajoraluartumilli aaqqissusseqqiisoqannginnerata kingunera, annertuumik suliassat ingerlanneqarnissaannut aningaasanik amigaateqalerneq, innuttaasut atugarissaarnerunissaannik pigissaarnerulernissaannillu qulakteerinnittusanik.

Taamaakkaluartorli aningaasanut inatsisissatut siunnersuummik suliniutissanik peqarpoq, Demokraatini iluarisimaakkatsinnik. Nuannaarutigaarput, soraarnerussutisiallit pilersoqatigiinnissamat pisussaaffik kiisami peerneqarmat. Nuannaarutigaarput, naartulerusullutik peqqinnissaqarfimmi ikornejcarusuttut pillugit Anna Wangenheim-ip siunnersuutaata pitsaasup piviusunngortinnejarnissaanut aningaasanik

immikkoortitsoqassamat. Nuannaarutigaarputtaaq, Issittumi uumassusilerinermut ilinniarnerup bacheloritut ingerlanneqarnissaanut aningaasanik immikkoortitsisoqarmat.

Allarpassuaqporli pingaartitassaraluatsinnik.

Siullermik Peqqinnissaqarfimmi assannik kissalaartunik amigaateqarpugut. Maannakkorpiaq aammalu siunissami ajornartorsiutaasumik. Taamaattumik naammanngilaq, sulisussarsiornermut ukiumut 2 millionit koruuniinnaat immikkoortinneqarsimaneri. Soraattaaliuinissamut aningaasanik immikkoortitsisoqartariaqaraluarpoq. Ajoraluartumik takujuarpaput, kalaallit peqqissaasut suliffeqarfinnut allanut nutserneri imaluunniit nunatsinniit nutsertut. Sulisut taakku iluatinnaatilerujussuit tigummiinnarnissaannut pitsaanerusariaqarpugut.

Aappassaattut sinaakkutinik pilersitsissaagut, pinaveersaartitsisinnaasunik, inuit Peqqinnissaqarfimmut saaffiginninnissaannut. Sapinngisarput tamaat suliniutigissavarput, inuit pujortarunnaarnissaat. Sapinngisarput tamaat, imigassamik aalakoornartulimmik atuineq appartinniarsarissavarput. Sapinngisarput tamaat, inuit kalaaliminertornerulernissaat anguniassavarput soorlu aalisakkanik, qalerualinnik tuttunillu. Tamatta naatitarornerulissaagut, orsutornerpukkuktornerpullu millisillugit. Qulakkiissavarpullu, inuit timigissarnerulernissaminnut isumataarnissaat. Uani parteeqatima Nivi Olsenip arpaffissianik timersorfissanillu pilersitsinissamik siunnersuutaa assersuutaavoq pitsaasoq tapersersortarialillu.

Pingajussaattut misissortariaqarpaput, qanoq ililluta meeqqat atuarfianni fagitigut atugarissaarnikkullu qaffassaasinnaanerput. Uani Demokratit kissaatigaat, aningaasanik immikkoortitsisoqassasoq atuartunut ilinniartitsisunullu sinaakkutit pitsanngorsarneqarnissaanut imaasillugu illut pequtillu aaqqissuullugit imaluunniit aserfallatsaaliorlugit aammalu ilinniartitsinermut atortunik nutaanik pitsanngorsaalluniluunniit, ilinniartitsineq nuannarineqarnerulersillugu. Taakku saniatigut meeqqat atugarissaarnerat ukkatarineqarnerusariaqarpoq. Meeqqat arlaatigut pissuteqartumik ajornartorsiuteqartut ilinnialernissaminnullu piumassuseqanngitsut.

Sisamassaattut pisariaqarluinnarpoq, aallarnisaasunut pitsaanerusunik atugaqartitsinissarput – inunnut pitsaasunik isumassarsialinnut. Imaappasikkami, allaffissuarmi aalajangerneqarsimasoq, nammineerluni suliffeqarfimmik aallartitsiniarneq ingerlatsinerlu sapinngisamik ajornartorujussuussasoq. Ilumoorsinnaanngilluinnarpoq, pisortat immikkoortortaqarfiisa piaaralutik namminersortut siuarsarniarsarisut akerliersussappatigit eqartunik malittarisassaqarnikkut inatsisillu atuuttut ingasattajaartumik paassiuminaatsinnerisigut. Pilerinarsaasariaqarpugut suliffeqarfimmik aallartitsinissamut ingerlatsinissamullu.

Taamatut oqaaseqarlunga tamaanga naangallarpara. Demokratini qilanaaraarput isumaqatiginninniarnernut akuunissarput neriuuppugullu, aningaasanut inatsisisaq amerlanerussuteqarluartunit taperserneqarumaartoq.

Aningaasanut inatsisisatut siunnersuut Aningaasaqarnermut- aamma Akileraartarnermut ataatsimiititaliami suliareqqitassatut innersuussutigaarput.